

Työelämä- ja Tasa-arvovaliokunta

HE 114/2022 vp

5.10.2022 Sami Nisametdin, lakimies

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Yleistä

- Ulkomaalaislain muutos ja sen tavoitteet pääosin kannatettavia
- Ehdotetut muutokset jäävät kuitenkin vaillinaiseksi erityisesti seuraavien seikkojen osalta
 - Työntekijän oleskelulupa ja saatavuusharkinta
 - Työnantajan sertifiointi
 - Työntekijän ja työnantajan selvitysvelvollisuus
 - Oleskeluluvan hakijan suullinen kuuleminen
 - Turvapaikanhakijan ja tilapäistä suojelua hakevan työnteko-oikeus

Työntekijän oleskelulupa ja saatavuusharkinta

- Saatavuusharkinnasta tulisi luopua
 - Hidastava, epävarmuutta luova ja keinotekoinen
 - Pula osaavasta työvoimasta Euroopan laajuinen
 - Tarpeeton
 - Työvoimamarkkinat itseohjautuvia
 - **rekrytoidaan ensisijaisesti sieltä, missä osaavaa työvoimaa on helpoiten saatavilla**
 - Rekrytointi ulkomailta on aikaa vievää, kallista ja monimutkaista
 - » Jos osaajia saatavilla helpommin, ei tarvetta
 - usein maahanmuuttajat ja kohdemaan työntekijät eivät kilpaile samoista työpaikoista

Työnantajan sertifiointi

- Järjestelmän luominen kannatettavaa
- Kriteerit kuitenkin liian tiukat → tulisi lieventää
 - Pk-yritykset rajautuvat ulos
 - Liikevaihtoedellytys
 - Myönnettyjen lupien lkm edellytys
 - Hyvin asiansa hoitavat pk-yritykset jäävät kärsimään pitkistä käsittelyajoista joita epätäydelliset hakemukset aiheuttavat
- Ongelmallista erityisesti kun TE-toimiston antamaa ennakkotieto mahdollisuutta esitetään poistettavaksi
 - Pk-yritykset jäävät vaille sertifiointia ja ennakkotietoa
 - Asiansa hyvin hoitavien tilanne heikkenee nykyisestä

Työntekijän ja työnantajan selvitysvelvollisuus

- Uudistuksen tavoite kannatettava
- Onko kuitenkaan tehokas keino työntekijän suojeluun?
 - Lisää työntekijöiden hallinnollista taakkaa
 - 80% hakemuksista kuitenkin lopulta hyväksytään
 - Myös työntekijän toimittamat tiedot peräisin työnantajalta

Oleskeluluvan hakijan suullinen kuuleminen

- Ehdotus on kannatettava
- Suullinen kuuleminen tulee kuitenkin rajata koskemaan vain tilanteita joissa on perusteltua aihetta epäillä hakemuksen ja maahantulon todellista tarkoitusta tai muuta väärinkäytöstä
 - Oletusarvoinen käyttö
 - hidastaa prosessia
 - heikentää ennustettavuutta
 - kasvattaa viranomaistoiminnankuluja
- Edellytyksistä tulisi säätää laissa, jotta käytäntö selkeä

Turvapaikanhakijan ja tilapäistä suojelua hakevan työnteko-oikeus

- Tilapäistä suojelua hakevien työnteko-oikeuden kirjaaminen lakiin kannatettavaa
- Samalla tulisi kiinnittää huomioita työnantajan mahdollisuuksiin täyttää lakisääteiset velvoitteensa
 - Ei tehokasta keinoa työnteko-oikeuden olemassaolon ja voimassaolon selvittämiseen ja seuraamiseen
 - Merkittävä oikeusturvapuute → enimmillään vankeusrangaistus työnantajalle
- Viranomaisella on tieto kenen palveluksessa ko. henkilö työskentelee
 - Ilmoitusvelvollisuus työnteko-oikeuden päättymisestä?
 - Muu keino, jonka avulla työnantaja saa tiedon luotettavasti